

T.C.
TEKİRDAĞ VALİLİĞİ
STRATEJİK VİZYON GELİŞTİRME
KONFERANSLARI

STRATEJİK RAPOR - 3

**“TÜRKİYE'DE SOSYO-KÜLTÜREL GELİŞMELER, SORUNLAR VE
ÇÖZÜM YOLLARI IŞIĞINDA TEKİRDAĞ”**

EDİTÖR

Caner SANCAKTAR

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	3
AÇILIŞ KONUŞMASI	5
Aydın Nezih DOĞAN	
TÜRKİYE'DE DEMOGRAFİK YAPI, KENTLEŞME VE SOSYAL SORUNLAR.....	6
Prof. Dr. Nilüfer NARLI	
TÜRKİYE'DE DEMOKRATİKLEŞME VE SİVİL TOPLUMUN ÖNEMİ.....	9
Prof. Dr. Mehmet Zafer ÜSKÜL	
KÜRESELLİK, YERELLİK VE DEMOKRASİ	12
Doç. Dr. Ferhat KENTEL	
BİLİM, YAŞAMIN DEĞERLERİ VE TÜRKİYE	17
Prof. Dr. M. Oktay ALNIAK	

SUNUŞ

Teknolojideki hızlı gelişmeler, toplumun ilgilendiği tüm alanlarda büyük değişim ve dönüşümlere neden olmaktadır. Bilim, teknoloji, ekonomi, siyaset, güvenlik, sosyoloji ve kültür alanlarındaki değişim ve dönüşümler, olayların ve sonuçların algılanmasını güçleştirmektedir. Değişimin çok hızlı ve olayların çok boyutlu olması, küreselleşmenin etkisini artırmaktadır. Küreselleşme sürecinde yaşanan hızlı gelişmeler ve değişimler, ülkemizi de yakından ve yoğun bir biçimde etkilemektedir.

Yeni gelişmeler ve değişimler, bir yandan yeni problemler üretirken bir yandan da yeni fırsatlar doğurmaktadır. Değişimi, en iyi şekilde analiz ederek, doğabilecek problemlere karşı erkenden önlemler almak gerekmektedir. Böylece problemlerin neden olabileceği zararlar önlenebilir veya asgari düzeye indirilebilir.

Değişim aynı zamanda ülkemiz için yeni fırsatlar da yaratmaktadır. Bu fırsatlar doğru bir biçimde değerlendirildiği takdirde, ülkemiz ve kurumlarımız açısından olumlu gelişmeler sağlanabilir.

Yeni fırsatlardan faydalanabilmek ve karşımıza çıkan problemlerin üstesinden gelebilmek için, dünyada ve ülkemizde meydana gelen yeni gelişmeler ve değişimler hakkında bilgi sahibi olmak, bu bilgileri doğru biçimde işlemek ve geleceğe ilişkin gerçekçi, etkin, dinamik ve uygulanabilir vizyon geliştirmek gerekmektedir. Aksi takdirde, ne karşılaşılan problemler çözülebilir, ne de ortaya çıkan yeni fırsatlar olumlu bir biçimde değerlendirilebilir.

Ancak kamu kurum ve kuruluşlarındaki günlük rutin bürokratik işlemler ve çalışmalar, üst düzey yöneticilerin kendilerini geliştirmeleri için ihtiyaç duyulan zamanı vermemektedir. Bürokratik işlemler ve çalışmaların yoğunluğu; dünyada, bölgede ve Türkiye'de meydana gelen hızlı iktisadi, siyasi ve sosyo-kültürel gelişmeleri takip etmeyi, bu gelişmeler ile ilgili vizyon geliştirmeyi ve gelecekle ilgili öngöründe bulunmayı zorlaştırmaktadır.

İletişim teknolojilerinde hızlı yenilikler gerçekleşmektedir. Ayrıca kamu yönetimi alanında yeni anlayışlar ve stratejiler gelişmektedir. Kamu hizmetlerinin kalitesini yükseltebilmek için, hızla gelişen iletişim teknolojilerinden ve çağdaş kamu yönetimi anlayış ve stratejilerinden faydalanmak gerekir. Bunu gerçekleştirebilmek için, üst düzey yöneticilerin son gelişmeler hakkında bilgilendirilmesi gerekir.

Kamu hizmetlerinin etkinliğini ve verimliliğini, kamu hizmetleri ile ilgili toplumsal memnuniyeti ve toplumun kamu kesimine olan güvenini arttırmak için, üst düzey yöneticilerin vizyonlarının geliştirilmesine katkıda bulunacak çalışmalar yapılması gerekir. “**Stratejik Vizyon Geliştirme Projesi**” böyle bir ihtiyacı gidermek amacıyla, Tekirdağ Valiliği için, Türkasya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM) tarafından geliştirilmiştir.

Bu proje kapsamında ilk konferans “**Küreselleşme ve Küreselleşmenin Türkiye'ye Etkileri**” başlığı altında düzenlenmiş, ikinci konferansta ise “**Avrupa Birliği - Türkiye İlişkileri ve Bu İlişkilerin Türkiye'ye Yansımaları**” konusu tüm ayrıntılarıyla incelenmiş

ve tartışılmıştır. İlk iki konferansta yapılmış olan konuşmalar iki **“Stratejik Rapor”** olarak yayınlanmış bulunuyor.

“Tekirdağ Valiliği Stratejik Vizyon Geliştirme Projesi ” kapsamında düzenlenen konferanslar serisinin üçüncüsü ise **“Türkiye'de Sosyo-kültürel Gelişmeler, Sorunlar ve Çözüm Yolları Işığında Tekirdağ”** başlığı altında gerçekleştirilmiştir. Bu konferansta sunulan tebliğiler **“Stratejik Rapor - 3”** içinde derlenip yayınlanmıştır.

Süleyman ŞENSOY

TASAM Başkanı

AÇILIŞ KONUŞMASI

Aydın Nezih DOĞAN*

Çok değerli çalışma arkadaşlarım, saygıdeğer misafirler ve kıymetli basın mensupları. Üçüncüsünü düzenlediğimiz Stratejik Vizyon Geliştirme Konferansının bugünkü konusu Türkiye'de sosyo-kültürel gelişmeler, sorunlar ve bunların Tekirdağ'a etkileridir.

Neden böyle bir konuyu seçtik? Tekirdağ, Türkiye mozağının güzel bir örneğidir. Türkiye'nin hemen hemen her coğrafyasından, bölgesinden burada insanlar yaşıyor. Dolayısıyla ülkemizin her coğrafyasında, bölgesinde yaşanan sorunlar Tekirdağ'ı yakından ve derinden etkiliyor. Öyleyse, bütüncül bakış açısı içerisinde Türkiye'nin sosyo-kültürel gelişmelerini ve problemlerini tespit etmek, bu tespitlerden hareketle Tekirdağ ile ilgili dersler çıkarmak ve önümüzdeki günlere hazırlanmak büyük önem arz ediyor.

Bu ana fikir ve ihtiyaçtan hareketle bugünkü konferans konusunu tespit ettik. Alanında uzman olan akademisyenlerimizin sunacağı "Türkiye'de Sosyo-kültürel Gelişmeler, Sorunlar ve Çözüm Yolları Işığında Tekirdağ" konulu konferansın hepimiz açısından faydalı olacağını düşünüyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

* Tekirdağ Valisi

TÜRKİYE'DE DEMOGRAFİK YAPI, KENTLEŞME VE SOSYAL SORUNLAR

Prof. Dr. Nilüfer NARLI*

Türkiye'de yaşanan sorunlara baktığımızda şiddetin yaygınlaşması ile karşılaşılıyor. Siyasi alanda, futbol müsabakalarında, aile içinde, sokakta, yani hayatın hemen hemen her alanında şiddet olgusu ile karşılaşılıyor. İkinci önemli sorun siyasi kutuplaşmadır. Farklı siyasi görüşlere sahip olan insanlar “ötekini, benden olmayanı nasıl yok ederim” şeklinde düşünüyor ve algılıyor. Küreselleşme sürecinin getirdiği parçalı kimlikler ve uyum-uyumsuzluk sorunu da bir başka önemli meseledir. İşsizlik ve yoksulluk ise Türkiye'nin halen çözemediği ciddi sorunlardır.

Sosyoloji biliminde önce problemi tespit etmeye, ardından da onu çözmeye çalışırız. Bu sorunları kim çözecek? Türkiye'deki geleneksel bakış açısının bu soruya verdiği cevap çok basittir: Devlet.

Bugünkü modern toplumlarda devlet - sivil toplum ortaklığı esastır. Bizde de TÜSİAD, MÜSİAD gibi pek çok sivil toplum kuruluşları pek çok alanda çalışmalar yapıyorlar. “Dünya Düzdür” adlı bir kitap var. Hepinize tavsiye ediyorum. Kitap diyor ki, dünyadaki birçok sorunlara piyasa güçleri çözüm bulacak. Çünkü var olan sorunlar piyasa güçlerini bunaltıyor. Şiddet ve diğer sorunlar bir güvensizlik ortamı yaratıyor. Güvensizlik ortamı kapitalisti tehdit ediyor. Dolayısıyla günümüzde sorunların çözümü için devlet - sivil toplum - iş çevreleri ve medyanın ortaklaşa çalışması gerekiyor.

Türkiye'nin sorunlarına bakarken biraz da Türkiye'nin demografik yapısından söz etmek istiyorum. Türkiye'nin profiline baktığımızda, bugünkü nüfusun 72 milyon olduğunu görüyoruz. Nüfusun yaklaşık 27 milyonu kırsal kesimlerde, 45 milyonu kentlerde yaşıyor.

İç göç ülkemizde önemli bir olgudur. İç göç konusunda iki trend karşımıza çıkıyor. Birincisi, köylerden kente göçtür. Anadolu köylerinden İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlere göçü kastetmiyorum. Bu tür göç 1960 ve 1970'li yıllarda yoğun olarak yaşandı ve 1980 sonrasında da devam etti. Fakat 1980 sonrasında farklı bir iç göç eğilimi ile karşılaşmaya başladık: Her kent, kendi köylerinden göç almaya başladı. Mesela, Erzurum kenti kendi köylerinden göç alıyor. Kentteki orta sınıf ise büyük şehirlere göç ediyor. Böylece kentlerde okumuş, eğitim almış orta sınıf nüfusu azalıyor ve daha köylü bir nüfus yapısı ortaya çıkıyor.

İç göçte yaşanan ikinci trend ise, Doğu ve Güneydoğu Anadolu ile Karadeniz bölgelerinden Marmara, Ege ve Akdeniz kıyılarına doğru gerçekleşen bölgeler arası göç hareketidir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde topraksız köylülerin sayısı çok yüksektir. Ayrıca terör burada yaşamı zorlaştırıyor ve yoksulluğu arttırıyor. Karadeniz Bölgesi'nde ise toprak miras yoluyla küçük parçalara bölünüyor. Ayrıca coğrafi özellikler toprak üzerinde tarım faaliyetlerini güçleştiriyor. Bu üç bölgede yaşayanlar iş, daha

* Bahçeşehir Üniversitesi Öğretim Üyesi

kaliteli bir yaşam ve güvenlik amacıyla Marmara, Ege ve Akdeniz kıyılarına göç ediyor. Çünkü buralarda ekonomi, sanayi, turizm, güvenlik ve yaşam kalitesi daha üst düzeydedir.

Göç istatistiklerine baktığımızda, Marmara Bölgesi içinde en fazla göç alan kent Tekirdağ olduğunu görüyoruz. Tekirdağ, 1975-1980, 1980-1985, 1985-1990 ve 1995-2000 dönemlerinde sırasıyla %16, %10.3, %46.7 ve %96.8 net göç almıştır. Tekirdağ, Bursa ve Çanakkale ile karşılaştırıldığında çok daha fazla göç alıyor.

Peki, bu iç göç hareketlerinin sonuçları neler oluyor? Kentler dışarıdan gelenleri içine alamıyor. Göçle gelenler genelde kentlerinin kenar kesimlerine yerleşiyor. Bu insanların eğitim düzeyleri ile mesleki-teknik becerileri düşük oluyor. Dolayısıyla iş bulmakta zorlanıyorlar ve ciddi işsizlik sıkıntısı yaşıyorlar. Piyasanın gerektirdiği donanıma sahip olmayan bu insanlar arasından işsizler çıkıyor.

Kentlerin kıyısında yaşayan bu insanların sosyal örgütlenme modellerine baktığımızda ise, sivil toplumdaki beklenen örgütlenme modelinden farklı bir modelle karşılaşılıyor. Sivil toplum içinde işçiler haklarını korumak için sendikalar, meslek grupları ise meslek odaları şeklinde örgütlenir. Fakat göç ile gelip kentin kıyısına yerleşen bu insanlar "hemşeri dernekleri" şeklinde örgütleniyorlar. Bu insanların örgütlenme modeli, içsel bağlara, yani etnik, dinsel, mezhepsel, soydaşlık bağlarına dayanıyor. Bu tip örgütlenme modeli gettolaşma yaratıyor. Gettolaşma ise içe kapanma, ötekini tanımama ve ötekinin kendisini tanımamasına izin vermeme sorunları yaratıyor. Bu nedenle, kentlerin kıyısında yaşayan göçmenler için kent yaşamına entegrasyon ve katılım zor oluyor. Bu durum yerleşik kentliler ile yeni gelen göçmeler arasında sorunların doğmasına neden oluyor.

Türkiye'nin bir diğer önemli problemi işsizliktir. Gençler arasında işsizliğin yüksek olduğunu görüyoruz. 2006 yılında kentlerde işsizlik oranı %13,1 olarak gerçekleşti. Bu oldukça yüksek bir orandır. Türkiye'de ekonomi gelişiyor ve istihdam imkânları artıyor. Fakat buna rağmen işsizlik oranı halen yüksek. Çünkü ülkemizde işgücü arzı son derece yüksek seviyededir. Yani iş arayanların ve çalışan nüfusa katılanların sayısı çok yüksektir. Bunun nedeni ise, Türkiye'de genç nüfusun çok yüksek olmasıdır. 0-30 yaş grubu, nüfusun önemli bir oranını oluşturuyor. Gerçi Türkiye'nin nüfus artış oranı düşme eğilimindedir. 1980'lerde %2,3 olan nüfus artış oranı günümüzde %1.47 seviyesine gerilemiş durumdadır. Bu önemlidir. Çünkü iktisadi büyümeye nüfus artışı arasında denge sağlanmış olacaktır. Tabii ki işsizlik sorununu çözmek için, nüfus artış oranının düşmesini beklemekten başka yapılması gereken bir sürü iş var.

İşsizlik doğal olarak beraberinde yoksulluğu getiriyor. Yoksulluk sorunu özellikle kentlerin kıyısında yaşayan aileleri daha yoğun etkiliyor. Yoksulluk ile ilgili iki farklı tanım var. Bunlara girmeden önce, Türkiye dünya ekonomik gelişmişlik açısından nerede? Buna bakmak gerekiyor. BM Gelişme Fonu, her yıl insani ve ekonomik gelişmişlik açısından bir sıralama yapıyor. Bu sıralama yapılırken eğitime katılım, kişi başına düşen gelir, temiz suya ulaşım imkânı gibi kriterlere dikkat ediliyor. 2006 yılında Türkiye gelişmişlik düzeyi açısından 177 ülke içinde 92. sırada yer aldı. 2001 krizi sonrasında 97. sıradaydık. Yani bu sıralamaya göre Türkiye orta gelişmişlik düzeyinde bir ülkedir.

Ekonomik ve insani gelişmişlik düzeyi konusunda ülkemizde şöyle bir durum karşımıza çıkıyor: Kadın ve erkek nüfus ekonomik ve insani gelişmişlik açısından karşılaştırıldığında kadınların aleyhine, erkeklerin lehine büyük bir uçurum mevcuttur. Buna sosyolojide sosyal cinsiyet uçurumu diyoruz. Türkiye'de kadın, eğitime katılım ve iktisadi fırsatlardan faydalanma açısından erkeğin çok gerisinde kalıyor.

Yoksulluğu “mutlak yoksulluk” ve “görelî yoksulluk” olarak iki farklı biçimde tanımlayabiliriz. Mutlak yoksulluk, bireyi biyolojik varlık olarak ele alır ve yoksulluğu, günlük alınması gereken gıdaya göre tanımlar. Yani bir birey, günde alınması gereken gıda miktarını alabiliyor mu, alamıyor mu? Eğer yeteri miktarda gıda alınıyorsa o kişi yoksul değildir, fakat yeterli gıda alınamıyorsa o kişi yoksuldur. Görelî yoksulluk ise bireyi, sosyal varlık olarak ele alır. Dolayısıyla yoksulluk sadece alınan gıda miktarına göre tanımlanmıyor. Eğitim, sosyal yaşama katılma gibi kriterler de ele alınıyor. Görelî yoksulluk, yoksulluğu tanımlarken ve açıklarken sosyal ihtiyaçların karşılanıp karşılanmadığına da bakıyor. Rakamlara bakacak olursak, mutlak yoksulluk açısından Türkiye nüfusunun %1,36'sı yoksuldur. Görelî yoksulluk açısından ise nüfusun %15'i yoksuldur. Bu rakamlar, çok ürkütücü olmamakla birlikte, Türkiye'de bir yoksulluk sorununun var olduğunu işaret ediyor.

İnsani ve ekonomik gelişmişlik konusu incelenirken ayrıca şu soruyu sormak gerekiyor: Türk insanının hayatından memnunluk durumu nedir? 10 üzerinden yapılan bir değerlendirmeye göre, Türk insanının hayatından memnunluk oranı 5,9'dur. Tabii ki hayattan memnuniyet duymak sadece ekonomik gelişmişlikle, zenginlikle yani daha basit söylersek parayla ilgili değildir. Örneğin Honduraslı insanlar, ekonomik yönden çok daha zengin olan Batı Avrupalı insanlardan daha mutlu olabiliyor. Honduras'ta “hayatından memnunluk oranı”, Avrupalı gelişmiş ülkelerdeki orandan daha yüksek çıkıyor. Dünyada en mutsuz insanların yaşadığı ülkeler 10 üzerinde 3 oranı ile Moldova, Ukrayna ve Ermenistan'dır. Bu oran Rusya'da 4,2'dir.

“İnsanların çalışma koşullarından duydukları memnuniyet” üzerine bir araştırma var. Bu araştırmaya göre Türkiye bütün ülkeler arasında üçüncü sırada. Demek ki, Türkiye'de iş yaşamından duyulan memnuniyet, genel yaşamdan duyulan memnuniyetten oldukça yüksek bir seviyede.

Son olarak şiddet ve kutuplaşma konusuna/sorununa değinmek istiyorum. Şiddet ve kutuplaşma birbirini besliyor. Siyasal ve sosyal parçalanmışlık beraberinde kutuplaşmayı getiriyor. Parçalanmışlık ve kutuplaşma “öteki”ye karşı şiddeti uyguluyor. Şiddet ise kutuplaşmayı daha da arttırıyor. Şiddet ve kutuplaşmanın oluşumunda bazı siyasi akımların, geçmişten gelen geleneklerin/alışkanlıkların ve ayrıca medyanın önemli rolü vardır. Medya ve diğer iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişme hem olumlu hem de olumsuz sonuçlar doğuruyor. Örneğin televizyon kanallarında yayınlanan bazı programlar şiddet ve kutuplaşmayı arttırıyor. Ayrıca “mafya” tarzı suç örgütleri gelişmiş iletişim teknolojilerinden faydalanabiliyor.

Bütün bu sorunlara ve yeni gelişmelere baktığımızda, daha doğru soruları sormamız, daha doğru tespitler yapmamız ve daha uygun/uygulanabilir çözümler üretmemiz gerektiğini düşünüyorum...

TÜRKİYE'DE DEMOKRATİKLEŞME VE SİVİL TOPLUMUN ÖNEMİ

Prof. Dr. Mehmet Zafer ÜSKÜL*

Türkiye demokratik bir ülkedir. Türkiye Cumhuriyeti devleti, demokratik temelde örgütlenme yolunda ciddi bir tercih yapmıştır. Cumhuriyet Devrimi öncesinden başlayarak demokratikleşme doğrultusunda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Gelineen noktada, gelişmiş ülkeler ile karşılaştırıldığında, demokrasi konusunda bazı sorunlarımızın olduğunu görüyoruz. Bunları aşmak için de ciddi çabalar sarf ediyoruz.

Günümüzde nüfus çok olduğu için halkın kendisini ilgilendiren konularda bir araya gelerek doğrudan karar alması mümkün olamamaktadır. Bu nedenle günümüzde demokrasi, halkın seçtiği temsilciler eliyle kararların alındığı temsili demokrasi şeklinde gerçekleşiyor. Temsili demokratik sistemde yurttaşlar temsilcilerini seçerler, seçilen temsilciler de toplumu ilgilendiren konularda siyasal tercihlerde bulunup bunu kamu yönetimi eliyle idari kararlara dönüştürür ve ihtiyaç duyulan hizmetleri sunmaya çalışırlar.

Fakat temsili demokrasi mekanizmasının işleyişi günümüzde sorunlar yaratıyor. Temsili demokrasi tek başına günümüzde demokratik olabilme olanağına sahip değildir. Çünkü hem ülkemizde hem de diğer başka ülkelerde siyasal partilerin yapıları gereği, karar alma organı olan parlamentoda çoğunluğu elde edenler, karar alırken halkın yararları doğrultusunda tercih yapmaları yerine, kendi partilerinin ve özellikle de parti liderlerinin/yöneticilerinin çıkarları doğrultusunda tercihte bulunabiliyorlar. Böylece temsili demokrasi demokratik olmaktan uzaklaşabiliyor.

Herkesin her konuda bir araya gelerek karar alma sürecine katılması da mümkün olmadığına göre, değişik alanlarda uzmanlık örgütleri oluşturarak kendilerini ilgilendiren alanlarda karar alma sürecine katılmanın yanında, hizmetin üretilmesi konusunda bile doğrudan müdahale etme olanaklarını geliştirecek mekanizmaları bulmak gerekiyor. Sivil toplum kuruluş (stk) ları devletin birimleri ile birlikte hizmet üretmek için bir araya gelebilir. Hatta bazen daha da ileri gidilebilir. Stk'lar, bazı kamusal hizmetlerin üretimini doğrudan üstlenebilir. Örneğin, Tekirdağ Belediyesi, bir mahallede bir çocuk yuvası kurup, ardından bu çocuk yuvasının işletilmesini ve yönetilmesini mahalle sakinlerine bırakabilir. Yani sivil toplum ile devlet kurum ve kuruluşları birlikte hareket edip ortak çalışma neticesinde kamu hizmeti üretebilir. Böylece temsili demokrasi sistemlerinde hakim olan "sivil toplum ve stk'lar kamu hizmeti üretiminde rol oynayamazlar" düşüncesi çürümüş oluyor.

Stk'lar, demokratikleşme sürecinin geliştirilmesi yönünde son derece etkili rol oynayabilir. Ama bunun için her şeyden önce stk'ların gelişmesi gerekir. Yurttaş olarak bireylerin, kamusal sorumluluk sahibi olmaları ve ihtiyaç duyulan hizmetlerin üretilmesi konusunda

* AKP İstanbul Milletvekili, Boğaziçi Üniversitesi eski Öğretim Üyesi

demokratik mekanizmaları kullanarak doğrudan doğruya bir rol üstlenebileceklerini bilmeleri ve eyleme geçmeleri gerekir.

Devlet, bir toplumu oluşturan bireylerin, barış ve huzur içinde bir arada yaşamalarını sağlayacak kamusal düzeni kurmak üzere oluşturdukları bir siyasal örgütlenmedir. Sivil toplum, bizzat bunu yapamadığı için devlet şeklinde siyasal örgütlenmeye gidiyor. Bu örgütlenmenin temel hedefi huzuru, düzeni, asayişini sağlamaktır. Çünkü bireyler sahip oldukları temel hakları ve özgürlükleri bir düzen olmadan kullanamazlar. Dolayısıyla devlet, birey için vardır. Toplumun bütününün oluşturduğu siyasal örgütlenme (devlet) ile sorumlu yurttaş bireylerin oluşturduğu stk'lar arasında işbirliğinin yapılması, ihtiyaç duyulan hizmetlerin ortak çalışma neticesinde üretilmesi bakımından son derece önem taşır.

Demokrasi eğer halkın halk için halk tarafından yönetilmesi ise, yönetim işini birilerine seçim ile ihale edip ardından her şeyi seçilenlerden beklemek yerine, karar verme sürecine değişik biçimlerde katılmak ve bazı durumlarda kamusal hizmetin üretimine de doğrudan katılmak gerekir. Bu, günümüzde demokrasi anlayışının geldiği noktadır.

Demokrasi bir süreçtir. Demokrasi, kuralları ve hedefleri belli olan, hedefe ulaşıldığında demokratikleşmenin bittiği, sona erdiği bir olay değildir. Belli demokratik ilkeleri gerçekleştirmek ve belli demokratik hedeflere ulaşmak için mücadele edilir. Bu ilkeler gerçekleştirildikten ve saptanan hedeflere ulaşıldıktan sonra, yeni ilkeler ve yeni hedefler ortaya çıkar. Örneğin, 100 yıl önce Avrupa'da en önemli demokratik mücadele "genel oy hakkı" için verilmiş olan mücadele idi. Ama bugün hiçbir demokratik ülkede genel oy tartışması yok. Çünkü bu sorun çoktan aşıldı. Artık modern dünyada başka meseleler, ilkeler, hedefler ve mücadeleler var.

Günümüzde insan haklarının hukuk tarafından güvence altına alınması ve daha da geliştirilmesi için mücadele ediliyor. Bu mücadele de kendi içinde donmuş değil, dinamik bir süreçtir. Bugün "insan hakkı" olarak düşünemediğimiz pek çok şey ileride karşımıza en temel insan hakkı olarak çıkabilir. Nitekim bundan 50 yıl önce, "insanlığın ortak mirasının korunması bir insan hakkıdır" densesydi, daha can güvenliğinin, düşünce ve inanç özgürlüğünün olmadığı bir ortamda bu söyleme güler geçerdik. Aynen durum "çevre hakkı" için de geçerlidir. 100 yıl önce sözü bile edilmeyen bu hak günümüzde devletlerin anayasalarına bile girmeye başlamıştır. Kim bilir 100 yıl sonra hangi haklar doğacaktır.

Dolayısıyla demokrasinin önemli bir konusu, insan hakları ve bu hakların hukuk tarafından güvence altına alınması meselesidir. Bu konuda ülkemizde ciddi gelişmeler yaşandı. Fakat halen bazı eksikliklerimiz devam ediyor. Örneğin "301. Madde" tartışması devam ediyor. TCK'nın 301. maddesi günümüzde ciddi bir sorun haline gelmiş bulunuyor. Tabi ki hem kamu kurum ve kuruluşları hem de stk'lar bu tartışma içinde yer alacak. Özellikle stk'lara bu konuda önemli görev düşüyor. Stk'lar yapıcı eleştiriler geliştirecek, makul öneriler sunacak ve siyasal elidi (hem iktidarı hem de muhalefeti) uyaracak ve etkileyecek. Böylece bu mesele çözüme kavuşturulacak.

Demokrasinin olmazsa olmaz bir başka yönü “hukukun üstünlüğü”dür. Kurumlar mükemmel demokratik kurumlar olarak oluşturulmuş ve insan hakları güvence altına alınmış olsa bile, eğer hukukun üstünlüğünü sağlayamıyorsanız demokrasiden söz etmek mümkün değildir. Türkiye'nin son 10-15 yılda demokratikleşme alanında önemli adımlar atarken eksik bıraktığı konu hukukun üstünlüğü konusudur. Yargıçların bağımsız olarak çalıştığı, çalışma koşullarının iyileştirildiği ve kadroların yetiştirildiği bir yargı düzeni kurulamadığı sürece demokrasi asla işler hale getirilemez.

Bu konuda da sivil toplumun yapacağı çok şey vardır. Stk'lar sadece eleştiren, “bu kötüdür” diyen örgütler olamaz ve olmamalıdır. Eğer bu biçimde davranırlarsa kendilerini sınırlandırmış olurlar ve gelişemezler. Eleştiriler alternatif çözüm önerilerini de beraberinde getirmelidir. Tabi ki tüm stk'lar aynı konular üzerinde çalışmak zorunda değillerdir. Adalet mensuplarının kurduğu stk'lar ve barolar doğaldır ki adalet ile ilgili sorunları daha fazla dile getireceklerdir. Bir mahalleyi güzelleştirme derneği adalet ve yargı ile ilgilenmeyebilir. Gerçi tüm stk'lar adalet meseleleri ile ilgilenseler daha iyi olur. Çünkü adalet herkes, her toplumsal kesim için gereklidir. Adalet olmadan hiçbir şey olmaz. Toplumun ayakta tutan da adalettir. Adalet duygusunu kaybeden bir toplumun kendi varlığını koruması ve geliştirmesi son derece zor olur.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz: Demokratikleşme sürecinin geliştirilebilmesi için stk'ların bu sürece dâhil olması, aktif biçimde katılması gerekir. Siyasal toplumun da, stk'ların bu önemini kavrayıp bu anlayış çerçevesinde sivil topluma yaklaşması gerekir. Dolayısıyla dernekler kanununda, demokratik ilkelerle uyuşmayan ve stk'ların gelişimini engelleyen hükümler var ise, bunlar derhal düzeltilmeli veya kaldırılmalıdır. Bu yapılırsa, stk'ların gelişimi hızlanır ve demokratikleşme sürecine katkıları daha fazla olur.

KÜRESELLİK, YERELLİK VE DEMOKRASİ

Doç. Dr. Ferhat KENTEL*

Herkesi öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Şunu ifade etmem gerekir ki; Tekirdağlı olduğum için bu toplantının bende ayrı bir anlam ve önemi var. Tekirdağ benim kimliğimin önemli bir parçası. Dolayısıyla, kimliklerin bu kadar çok konuşulduğu ve tartışıldığı günümüzde, insanın ait olduğu bir yere gelip konferans vermesi çok heyecan verici. Bu heyecanımdan dolayı bir kusur işlersem beni maruz görünüz.

Günümüzde dünyanın her bölgesi ve halkı küreselleşme sürecinin baskısı altında yaşıyor. Dolayısıyla biz de bu küreselleşmenin baskısı altındayız. Fakat her “yerel olan” bu küresel baskıya bir takım yanıtlar veriyor. Benim konuşmam, küreselleşmenin baskılarına karşı yerel cevaplarımız ve bu bağlamda demokrasinin işleyişi üzerine odaklanacaktır. Bunun için de müsaadenizle “bilgi, algılama ve anlamlandırma” konusunda bir giriş yapmak istiyorum.

Sürekli değişimden söz ediliyor. Aslında değişen şey bizim bilgi anlayışımızdır. Bu değişim ise bizim hayatı algılama, anlamlandırma ve değerlendirme tarzımızı değiştiriyor. Bu nedenle sivil toplum, kalkınma, demokrasi, insan hakları, nükleer enerji, çevre kirliliği gibi çoğaltabileceğimiz tüm bu meseleler hakkındaki anlayışımız ve değerlendirmemiz radikal biçimde değişiyor. Dolayısıyla alışa geldiğimiz bilgi tarzımız bir bütün olarak değişiyor.

Bunun temelinde ise şu neden yatıyor: Modern toplumun ve modern bilimin dünyayı algılama tarzında ciddi bir değişim var. Ya da şöyle ifade edeyim: Şimdiye kadar sahip olduğumuz, öğrendiğimiz, alışageldiğimiz “bilgi edinme” tarzımız artık daha fazla varlığını devam ettiremiyor. Bu durum ise bir “kriz” yaratıyor. Çünkü kriz, alışagelenin artık devam edememesi durumudur. Bu durumda ise bir şeyler artık uyumsuzlaşıyor.

Örneğin; özellikle pozitif bilimlerle uğraşanlar bunu anlayacaktır, düne kadar sadece mekanik fizikten söz edilirken karşımıza kuantum fiziği ortaya çıktı. Veya sosyal bilimcileri daha çok ilgilendiren bir örnek vermek gerekirse; düne kadar gündemimizde yer almayan insan hakları ve hatta çevre hakları artık en çok tartışılan konular ve araştırma alanları haline gelmiş bulunuyor. Yani bilgi, anlam ve değerlendirme hususunda önümüze yeni kapılar açılıyor. Yeni kapılar, karşımıza hem yeni sorunları hem de yeni olanakları çıkarıyor.

Fakat işin ilginç tarafı, yeni kapılar açılıp yeni sorunlar ve yeni olanaklar ortaya çıkmasına rağmen halen eski bir takım kelimelerle düşünüyor, algılıyor, değerlendiriyor ve

* Bilgi Üniversitesi Öğretim Üyesi

konuşuyoruz. Bu ise şöyle bir krizi/uyumsuzluğu ortaya çıkarıyor: Eskiden edindiğimiz ve alışageldiğimiz eski kelimeler/kavramlar, bu günkü durumu (karşı karşıya olduğumuz yeni sorun ve olanakları) anlamaya ve anlatmaya yetmiyor.

Bu yüzden modernizmin en önemli problemi aslında tepeden inme hiyerarşik bilgi anlayışıdır. Yukarıdan bakan, kendisini tek otorite zanneden, bütün bilgiye ve gerçekliğe sahip olduğunu zanneden ve böylece sıkı bir hiyerarşinin üstüne kendilerini oturtanların (devlet adamı, bilim adamı, bürokrat, hoca, komutan, din adamı, şirket yöneticisi, teknokrat veya fabrikadaki patron gibi...) karşısına şöyle bir hayati soru ortaya çıkıyor: Bu durumu devam mı ettirecekler; yoksa mütevazileşecekler mi?

Mesele şurada yoğunlaşıyor: “Benim sahip olduğum bilgilerin dışında daha başka bilgiler var mı, yok mu?” Yani “yerel düzeyde başka bir bilgi var mı?”

Bu biçimde düşünmek ve bu soruları sormak beraberinde bizi bir sonuca götürüyor: 1789 tarihli Fransız devrimi ile birlikte Fransa'da ulus devlet modeli inşa edilmiş ve gelişmiştir. Devrim, bir dalga etkisiyle tüm dünyaya yayıldı ve bu devlet modeli kısa süre içinde diğer ülkelere, bölgelere yayıldı. Tarih ise adeta “sıfırlandı”. Yani Fransız Devrimi ve ulus devletin doğuşu, tarihte adeta bir “sıfırncı yıl” olarak benimsendi. Buna benzer gelişmeler diğer ülke ve toplumlarda da gerçekleşti.

Bu “sıfır yılı”ndan itibaren ülkeler, kendi toprakları/sınırları dâhilinde var olan yerel bilgileri bir kenara itip, toplum üzerinde merkezi bilgiyi empoze ettiler. Bunu yapan ulus-devletin kendisidir: Sınırları belli ülke üzerinde piyasaya hakim olabilecek, bir tür “ilerleme” hamlesini sağlayabilecek sanayiye dayalı modern devlet tipi olarak ulus-devlet. Kapitalizmin geliştirilmesi, düzenlenmesi ve karın maksimize edilmesi için bütün yerellikler göz ardı edildi, küçümsendi ve dışlandı

Türkiye örneğinden düşünürsek; merkezi ulus-devlet modelinin gelişimiyle birlikte her şey artık Ankara'dan karar verilir hale geldi. Karar verilirken, “Hatay'da, Diyarbakır'da, Tekirdağ'da ya da Artvin'de hangi tür yerel meseleler var, orada hangi tür yerel bilgiler var” düşünülmedi, tüm bunlar göz ardı edildi.

Bunu kendi yaşamından, kendi köyünden bir örnekle ifade edeyim. Akçaeli'nin çevresi bir zamanlar meşelik idi. Merkezi bir karar ve emir doğrultusunda bu meşelikler kaldırıldı ve çam ağaçları dikildi. Fakat dikilen bu çamların büyük bölümü tutmadı ve büyümedi. Yani Akçaeli Köyü ve burada yaşayan yerel insanlar ile adeta bütünleşmiş olan ve bu coğrafyanın doğal bitki örtüsü olan meşelik, üst otoritenin kararı ile yok edildi.

Başka bir örnekle devam edeyim. Varsayalım ki ben koyunlarımı Toros Dağları'nda besliyorum. Benim Toroslar'la ve orada beslediğim hayvanlarla kurduğum ilişki bana özgü bir ilişkidir. Benim bu ilişkiye, benim dışında kimse karar veremez/vermemelidir. Tabi ki bana, işimde daha ileriye gidebilmem için bazı fikir ve öneriler verilebilir/verilmelidir. Ama bu fikir ve öneriler, benim, Toroslar'a ve hayvanlarıma ilişkin yerel bilgime değer vermesi ve dikkat etmesi gerekir. Çünkü benim sahip olduğum bilgi, çok kıymetli bir bilgidir. Öneriler, benim yerel bilgim dikkate alınarak oluşturulmalıdır.

Tam bu noktada demokrasi konusuna geçiş yapmak istiyorum: İşte benim sahip olduğum yerel (Toroslar'a, hayvanlarıma, köyüme, ağaçlarıma ilişkin) bilginin dikkate alınması, değerlendirmeye katılması, göz ardı edilmemesi demokratikleşmenin ta kendisidir. Dolayısıyla demokratikleşme aslında bizim bilgiyle kurduğumuz ilişkiden geçmektedir. Yani demokraside, hiçbir otorite, “benim bilgim ve politikam en doğrusudur ve vatandaş bunu kabul etmelidir” diyemez. Bu tavır, demokrasi karşıtıdır. Çünkü toplum ve hayat, tam da buralarda, gündelik yaşamlarımızda, bizim kendi çevremizde kurduğumuz ilişkilerde örülür. Demokrasinin potansiyeli de burada yatar.

Modernleşme ve ulus-devlet ne yazık ki, demokrasinin özünü oluşturan yerelliği ve yerel bilgiyi görmezden geldi, küçümsedi, değerlendirmeye dâhil etmedi. Bu böyle olunca, demokratik gelişim darbe yedi. Aynı zamanda merkez ile yerel unsurlar arasında uyumsuzluk ve kriz durumu ortaya çıktı. Toplumsal ilişkiler içinde artarak ortaya çıkan düşmanlıklar, şiddet, cinayetler, katliamlar hep bu uyumsuzluk durumunun sonucudur diye düşünüyorum. Hatta çok şiddetli biçimde yaşadığımız çevre kirliliği meselesi de merkezi otoriteler ile yerellik arasında yaşanan uyumsuzluğun ve krizin sonucudur. Her şeyin en iyisini bildiğini zanneden merkezi karar alıcılar, yerelin bilgisine başvurmaksızın çevreye müdahale etmişler ve doğayı kirletmişlerdir. Sonuç: Düne kadar suyunu içtiğimiz dereler yağ, atık, kir akmaktadır.

Yaşanılan meseleler karşısında yerelin cevap ve tepki vermesi ise gayet doğal bir durumdur. Vatandaşlar olarak ülkemde olumlu bir değişim istiyorsak, öncelikle potansiyeli aramamız gerekir. Peki, potansiyel nerede? Potansiyel yerellikte ve çoğulculukta.

Bu noktada Tekirdağ'dan bir örnek vermek yerinde olacaktır. Anadolu'dan Tekirdağ'a göç etmiş olan bir kişi, Tekirdağ'ın bir köyünde muhtarlık yapıyor, yapabiliyor. Bu çok gurur verici bir durumdur. Demek ki Tekirdağ yerelinde bir “çoğulculuk” kültürü mevcuttur. Bu kültür çoğulculuğa açıktır; yani demokratik bir potansiyel taşımaktadır. Tekirdağ bu özelliği sayesinde dışarı ile ilişki kurmaya ve yenilenmeye, dolayısıyla demokratik gelişime açık bir kültüre sahiptir.

Tekirdağ örneğinden Türkiye geneline geçecek olursak “küreselleşme” olgusuyla ve meselesiyle karşılaşırız: Türkiye, küreselleşme olgusuyla nasıl başa çıkacak? Bu soru aslında şu anlama geliyor: Türkiye dışarı ile nasıl bir ilişki içine girecek?

Küreselleşmenin olumlu ve olumsuz yönleri vardır. Olumsuz yönüyle başlayalım: Küreselleşme arttıkça, ülkeler ve toplumlar arasında rekabet, çatışma, korku, panik, güvensizlik artıyor. Bu durum ırkçılığı, dışarıya/ötekine karşı şiddeti, düşmanlığı artırıyor.

Avrupa bunun en açık örneğidir. Küreselleşme hızlandıkça, Avrupa'nın her yerinde (Almanya, Fransa, İtalya, İspanya vs...) ırkçılığın artmakta olduğunu görüyoruz. Avrupa ülkelerinde ortaya çıkan ırkçılık, dışarıdan (Türkiye, Afrika, Asya'dan) gelenlerden nefret ediyor ve ayrıca korkuyor. Bu nefret ve korku neticesinde Avrupa, dışarıdan gelen ve Avrupa'da çalışmak, yaşamak isteyen yabancıları içine alamıyor. Emekleri ile Avrupa'nın

sanayileşmesine ve kalkınmasına hizmet etmiş olan bu insanlara Avrupa ırkçılığı tahammül edemiyor.

Aslında bu insanlar Avrupa'ya yeni bir soluk ve heyecan getiriyorlar. Yeni soluk ve heyecanlar sayesinde aslında toplumlar gelişir. Toplumların başkasıyla/ötekisiyle birlikte gelişmesi küreselleşmenin bir diğer boyutunu oluşturuyor. Yani Avrupa'ya çalışmaya giden bir işçi, buradan oraya götürdüğü yerel bilgi ile oranın gelişimine katkı sağlıyor. Ayrıca Avrupa'dan edindiği bilgi ile de buranın gelişimine katkı sağlıyor. Yani Avrupa'ya gidenler, oraya yeni kültür taşıyor ve böylece Avrupa yenileniyor, dinamizm kazanıyor ve gelişiyor. Bu, Avrupa'ya giden Türkler, Araplar ve daha başka insanlar sayesinde oluyor.

Öyleyse iki küreselleşme var karşımızda: Bir tanesi inanılmaz olanaklar, potansiyeller ve yenilikler açan küreselleşme; diğeri ise, çok sert, katı ve acımasız bir küreselleşme. Sert, katı ve acımasız küreselleşme içinde Amerikan saldırganlığını, kültür emperyalizmini, ırkçılığı, tüketim çılgınlığını, gelir dağılımında ülkeler arası adaletsizliği vs... görebilirsiniz. Olumlu olan küreselleşmede ise, belirttiğim gibi, karşılıklı etkileşim, yenileşme, dinamizm ve gelişme mevcuttur.

Burada önemli olan, bu iki yönlü küreselleşmeye nasıl tepki vereceğimiz ile ilgilidir. Yani yerel, küreselleşmeye nasıl tepki vermelidir/verebilir? Tekirdağ örneğini bu yüzden verdim. Tekirdağ örneği gösteriyor ki; aslında yanı başımızdakiyle beraber bilgi üretebilir, birlikte gelişme kaydedebiliriz.

Bizim ötekenden nefret etmeye hakkımız ve böyle bir lüksümüz yok. Çünkü ötekine karşı duyulacak nefret, sadece ve sadece ülkemizi daha fazla zayıf düşürür, kırılğan yapar ve parçalar. İstedığımız kadar “bölünmez bir bütünü”, “köklü bir devletiz” veya “güçlü bir milletiz” diyelim; eğer millet tanımını içinde ötekine karşı nefret, düşmanlık, şiddet yer alıyorsa bu ancak bölücü bir tepki ve sonuç yaratır. Çünkü böyle bir anlayış ve tavır, birlikte yaşamı engeller.

Son zamanlarda sıkça alıntı yaptığım, kullandığım ve örnek verdiğim İslam tarihinden bir söz ile devam etmek istiyorum: “Başkası Cennettir”. Yani, “tıpkı Benim gibi olmayan” başka insanlar ile ancak ilerleyebilirim. Çünkü “O”, “Benim” düşünmediğim şeyleri düşündüren birisidir. “O”, benim eksiklerimi tamamlar. “Ben” aynı zamanda “Onun” sayesinde “Kendimi” test ederim ve anlamlı kılarım.

Yeni Şafak gazetesinde Yasin AKTAY önemli bir konuda yazmıştır. Aktay'ın da yazısında belirttiği gibi, bütün Cumhuriyet tarihinde eksile eksile tuhaf bir hale bürünmüşüz. Yani sürekli “Başkaları”ndan “kurtulmuşuz”. Fakat buna rağmen halen bitmeyen dertlerimiz, sorunlarımız var.

Demek ki, başkasını Cennet olarak görmek yerine, başkasını içimize almak, başkasıyla birlikte daha zengin sonuçlar yaratmak yerine; sürekli bir sadeleşmeye, basitleşmeye ve homojenleşmeye çalışmışız. Yani böylece tekdüze olmuşuz. Bu tekdüzelikler ciddi biçimde bizim önümüzü tikiyor. Tekdüzelik, basitlik, sadelik ve homojenlik yerine ülkemizin

ve Türk toplumunun küreselleşme sürecinde daha fazla açılmaya ihtiyacı var.

Buradan hareketle körü körüne bir Avrupa Birliği sevdasından veya ille de Avrupa Birliği'ne girilmesi gerektiğini söylemiyorum. Aslında Avrupa Birliği'ne girmek, aynı zamanda Avrupa'yı değiştirmek demektir. Çünkü Avrupa Birliği'nin bize ihtiyacı var. Ama Avrupa Birliği'nin bize ihtiyacı olması, aslında bütün dünyanın başka türlü düşünebilmesi demektir. Avrupa'yı tanımlarken en sık söylenen şeylerden birisi şudur: “Ekonomik düzeyde başlayan bütünleşme siyasi düzeye sıçradı ve bu ekonomik-siyasal bütünleşmenin temelinde Hıristiyan-Yahudi kültürü var”. Ülkemizdeki yaygın olan “Avrupa Birliği bir Hıristiyan kulübüdür” anlayışını kastediyorum.

Avrupa sadece Hıristiyan kaldığı sürece ve Müslümanlar da “öteki” tarafta kaldığı sürece; bugünkü savaş, şiddet, nefret mantığına ulaşıyoruz ve bu olumsuz mantığı sürekli yeniden geliştirerek üretiriz. İçinde bulunduğumuz küreselleşme sürecinde Hıristiyanlarla Müslümanların, yani farklı kültürlerin bir şekilde bir araya gelmesi, konuşması, anlaşması ve birlikte yaşaması gerekir. Aynı Türkiye'de de olması gerektiği gibi, dünyanın her ülke ve bölgesinde farklı kültüre, kimliğe, dine mensup insanların bir araya gelmesi ve birlikte yaşaması gerekir.

Aksi takdirde Amerika'nın Irak'ı bombalayıp kan revan haline getirip yarattığı korku, savaş, nefret ortamı hepimizin mantığı haline gelir. Bu mantığa göre, güçlü olan taraf elindeki her türlü güç (askeri, ekonomik, politik, vs...) vasıtasıyla zayıf olana saldırır ve ötekini yok eder. En büyük tehlike budur: Amerikanlaşma.

Biz kesinlikle Amerikanlaşmamalıyız. Yani biz Amerika gibi “güç” merkezli düşünmemeliyiz. Amerika gibi düşünmek ve yaşamak aslında bizim gündelik hayatımıza girmek üzere. Bu düşüncenin temelinde ise, başta da belirttiğim gibi, modernizmin bilgi anlayışı vardır: “Ben biliyorum, Sen bu bilgiyi kabul etmek zorundasın”. Bu yanlıştır. Çünkü üstten dayatılan bilgiye karşı, bizim (Tekirdağ'ın, Ağrı'nın yani yerelin) söyleyecek çok şeyi var. Başka ifadeyle Bağdatlının geleceğine Amerika karar veremez.

Ne adına olursa olsun (demokrasi, insan hakları, ekonomik kaygılar vs...) üst bir gücün diğerlerini belirlemeye hakkı yoktur. Ama bizler, sadece Amerika'ya karşı değil, Amerikanvari tarza, anlayışa karşı çıkmamız gerekir. Yani başkası üzerinde egemenlik, otorite, yaptırım kuran anlayışa karşı çıkılmalıdır.

Sonuç olarak; üst otoriteler, yerelin de bilgi ve değer sahibi olduğunu kabul etmelidir. Nitekim küreselleşme sürecinde çoğulcu ve demokratik yaşama bu biçimde ulaşılabilecektir.

BİLİM, YAŞAMIN DEĞERLERİ VE TÜRKİYE

Prof. Dr. M. Oktay ALNIAK*

I. Giriş

“Türkiye Projesi”, Türkiye'nin kalkınması, barışı, uygarlığı, sosyal refahı, birlik ve beraberliği için hazırlanmış; ülkenin sosyal, teknik, idari ve siyasi konularda değişimine ve gelişimine yönelik bir ilkeler projesidir.

II. Açıklama

Türkiye Projesi aşağıda sunulan konularda, Türkiye'nin kalkınması ve Türk halkının uygar medeniyetler ve yüksek standartlar seviyesinde yaşamı için planlanmıştır. Türkiye Projesi, ulusal onurumuzla yaşamaya inanmışların, çalışkan, fedakar Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının projesidir. Türkiye Projesinin İlkeleri aşağıdaki gibidir:

- Atatürk inkılablarına, Cumhuriyetin temel kavramlarına, hukukun üstünlüğü ilkesine ve Anayasaya tam sadakatin sağlanması.
- Türkiye Cumhuriyeti'nin uygar dünya normlarında bir hukuk devleti olmasının planlanması.
- TÜRKİYE'nin dirliğinin sağlanması.
- Türkiye için yeni söylemlerin, yeni keşiflerin ortaya konulması.
- Gençlere, analara yeni iş, eğitim ve yaşam imkânı yaratılması.
- Yeni stratejik fikirlerin üretilmesi.
- Halkın, üniversitelerin, sanayi ve ticaret sektörlerinin işbirliğinin sağlanması.
- Akılcı, hürriyetçi, değişimci olunması.
- İnsan sevgisinin, Türkiye'de yaşam tarzı yapılması.
- Akıl, plan, emek ve sevgi ile hak ediş sağlanması.
- Kalkınmanın, bilim ve araştırma ile planlanması.
- Türkiye'nin beyinleriyle yeni gelişim projeleri hazırlanması.
- “e-devlet” projesinin gerçekleştirilmesi.
- Türkiye için zaman ve yeni katma değerler yaratılması.
- Türkiye'de ekmeğin büyütülmesi ve adaletle bölüşülmesi.
- Tasarrufun ödüllendirilmesi.
- Bilim ve uygarlık projelerinin ödüllendirilmesi.
- İnsana en üst düzeyde değer verilmesi.
- Devlet çarkının hızlandırılması.
- İnsanca yaşam için sosyal garanti projelerinin yaratılması.
- Lider kadrolarının eğitilmesi.

* Emekli General, Bahçeşehir Üniversitesi Öğretim Üyesi

III. Sonuçlar

- Gelecek 25, 50 ve 100 yılın planlanması.
- Uygar dünyaya ve topluma örnek olan bir Türkiye yaratılması.
- Yeni umutların fidan gibi dikilmesi, sevgi ile yeşertilmesi.
- Sosyal yaşamda, özgürlükçü, yaratıcı düşünce ve doğruların ödüllendirilmesi.
- Ekonomik, stratejik doğruların açıklanması.
- Her konuda ahlaka ve ihtisasa önem verilmesi.
- Tam bir güven içinde çalışılması.
- Ülkenin ve vatandaşların güvenliğinin, uygarlığının, özgürlüğünün üst düzeyde ve kalitede sağlanması.
- Akıllı, sabırlı, ahlaklı olunması.
- Türkiye Cumhuriyeti'ne ve insanlığa akılla, yürekle, kişisel ve kurumsal sadakatle hizmet edilmesi.

IV. Güncel Sorunlar

“Değerli insanlarımız, vatandaşlarımız, bizler fikir üretmek için varız. Biz doğruyu söylemezsek kim söyleyecek?” Fikir ve doğruların ışığında güncel sorunları yorumlayarak düşüncelerimizi özetlemek istiyorum.

Basın herhalde kâğıdı bedavaya alıyor. Cumartesi ve pazar günleri yüz sayfalık okunmaya amade gazetelerimiz oluyor. Şişli şubesinde on beş günde bir altı sayfalık gazeteyi biz basmakta zorlanıyoruz. Her şeyin bir maliyeti var

Türkiye'de gençlerimiz için eğitimsizlik, güvensizlik, tinercilik, dilencilik, trafik eşkıyalığı, cahil cesareti ve işsizlik büyük bir tehlikedir. On beş milyonluk İstanbul Avrupa'da birkaç devletin toplamı eder. İstanbul hakkında gazetelerimizde, medyada sorunlarla ilgili bir şey göremiyoruz. Onun yerine İstanbul'un geceleri ve magazini 5-6 özel TV kanalından Türkiye'ye yayılıyor. İyimidir kötümüdür takdir sizindir. Sabah işe gidiş, akşam dönüş çok zordur. İnsanlar araçlardan daha çok yorgun!

Ülkenin engelli vatandaşları için özel eğitim ve destek programlarına ihtiyacımız var. İnsan sevgisi çok önemlidir. Hem zihinsel hem de fiziksel engelli vatandaşlarımıza ve bunlara bakan hasta bakıcı, sağlık memuru, hemşire ve doktorlara çok esaslı maddi destek ve gönül desteği verilmelidir

Eğitimin, endüstriyel üretimin, ülkede yaşamın kalitesi çok önemlidir. Bu kalite arttıkça siyasetin, idarenin kalitesi artacaktır. Yerel idarelerin okullu olması gerekir. Belediyecilik okulu var mı?

Biz, bu ülkeye, gençliğe, Atatürk'e, Cumhuriyet'e inananlar, aklımızı ve vicdanımızı yitirmedikçe; ne şimdi, ne yarın Cumhuriyet'e, bu ülkeye, bu millete kötülük etmek isteyenlere izin vermeyiz. İşinden olan mağdur olur. İş bulmak çok zor. Ekmeğimizi

kaybedelim, Cumhuriyet'i kaybetmeyelim. Biz ekmeğimizi nasıl olsa tekrar kazanırız. Cumhuriyetimizi, ilkelerimizi, inançlarımızı asla kaybetmeyeceğiz.

Moda değişir, moda gelir, geçer. Bizim; Atatürk, Cumhuriyet, Türkiye ve Türk milleti sevgimiz değişmeyen ilkelerimizdir. Bizim, insan sevgimiz evrensel karakterimizdir. Dinimiz, kültürümüz, kanunlarımız ve vicdanımız insan sevgisi ile doludur. Bizim birliğimizin, dirliğimizin, çelik çekirdek Cumhuriyetimizin aşındırılmasına, yozlaştırılmasına, çürütülmesine izin vermeyiz. Atatürk, Cumhuriyet, demokrasi, vatan ve insan sevgimiz, aklımız, kişiliğimiz, dürüstlüğümüz ve yüreğimiz bu vatan ve millet için ne yapılması gerekiyorsa onu yapmaya muktedirdir.

Yanlış yapanlar, yaptığınız yanlışlar yanınıza kar kalmaz. Sizin işiniz rast gitmez. Geçmişte ve halde bu ülkeye kötülük edenlerin; sınırda, Arabistan'da, Filistin'de, Rus işgalinde, Van'da, Sarıkamış'ta askerimizi sırtından vuranların günahları büyüktür. Bunların işi o gün bu gün rast gitmemiştir. Bunlar ve ülkeleri gerçekten iflah olmamıştır. Günahlarını ödeyemezler.

Bugün de ülkemizi bölmeye çalışanların, askerimizi, polisimizi, devletimizi vuranların işi rast gitmez. Ne bu dünya'da ne öbür dünya'da asla muteber olamazlar. Kendi ülkesini parçalamaya çalışanlar, bunu menfaat nedeniyle yapanlar, temiz Türk milletinin vicdanında ve adalet önünde suçludurlar. Evrensel adalet bunları insanın insanca yaşadığı her demokratik toplumda mahkûm eder. Bunlar magmada yaşasalar bile cezalarını çekmiş sayılmazlar. Ona rağmen milletimiz çok hoşgörülü ve affedicidir. Hatadan dönmek, doğruyu görmek, insanı sevmek fazilettir.

V. Sonuç

Bizim memleketin Karadeniz'i, Ege'si, Trakya'sı, Akdeniz Bölgesi, İç Anadolu'su, Doğu Anadolu'su, Güneydoğu Anadolu'su varlığıyla, sorunuyla, çözümüyle, insanıyla, başımızın tacıdır. Bölgelerin sosyal, ekonomik ve kültürel yaralarını devamlı kaşıyarak ve bu yaraları kanatarak bir yere varmak doğru değildir.

Devlete ve ciddi siyasete önemli görevler düşmektedir. Biz tek tip olmayan özgür, cesur, kararlı, kişilikli, tam bağımsız, sevgi ve sadakatle milletine ve ülkesine bağlı, inançlı, insanın evrensel değerlerine saygılı, milli, ulusal bir toplumuz. Biz seçkin bir milletiz. Biz Türk Milletiyiz. İnsan Hakları, ferdi teşebbüs, inanç hürriyeti, eğitim adaleti, dolaşım, ikamet güvencesi ve hürriyeti, hem Anayasal, hem evrensel insan olma hak ve haysiyetimizdir.

Biz bu gençlerle, analarla, babalarla, dedelerle ve ninelerle sade ve temiz vatandaşlarımızla uygarlığın bir parçasıyız. Atatürk'ün ilkelerinin ve onun ideallerinin izindeyiz.

İnancımız gereği; bu ülke için gerektiğinde, bizim hiçbir şeyden korkmayacak medeni cesaretimizin olması gerekir. Arz ettiğimiz hususlardan noksanlarımız bu ülkenin yarasıdır. Sarılması ve tedavisi gerekir. İki nokta arasında en kısa yol doğrudur. Bu doğru bir

tanedir. Saptırmak yanlış olur. Türkiye'nin doğrusu Cumhuriyet ve İlkeleridir... Haysiyet, paradan ve piyasanın istikrarından daha önemlidir.

Ezik, korkak, ürkek, kararsız, kişiliksiz, güdümlü, bağımlı, ruhunu yitirmiş, sevgisiz, inançsız bir toplum olunur mu? Bizi bunlara mı layık görmüşler? Böyle şey olur mu? Hayır, olmaz! Biz bu ülke için varız. Biz çok cesur bir toplumuz. Cesaret, insan ve ülke sevgisi bizim genetiğimizde vardır. Düzgün olun, dürüst olun, çalışkan olun, samimi olun ve korkmayın. Bu vasıflara sahip olana Allah ve kul yardım eder...

Biz Atatürkçüyüz, halkçıyız, cumhuriyetçiyiz, hürriyetçiyiz, demokratız...

Biz biziz. Biz birliğiz, biz dirliğiz.

Bizim ülkümüz, devletimiz, milletimiz, dilimiz, bayrağımız tektir.

Ülke, devlet, millet tektir. Bölünmez bir bütündür.

Ne mutlu Atatürkçülere, ne mutlu Türk'üm diyene, ne mutlu Türkiye'yi sevenlere!

Ne mutlu size, ne mutlu bize!

Allah'a, devlete, millete emanet olun. Sağ olun, var olun.

Saygılarımla takdir ve yorumunuza sunarım.